

Základná kvalifikácia a pravidelný výcvik vodičov nákladnej a osobnej dopravy na Slovensku a v Českej republike

Jozef Gnap¹, Zuzana Hvizdáková²

Dňa 15.7.2003 bola v Bruseli podpísaná zástupcami Európskeho parlamentu a Rady **Smernica 2003/59/ES Európskeho parlamentu a Rady o základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku vodičov určitých cestných vozidiel nákladnej a osobnej dopravy**. Členské štáty EÚ boli do 10. septembra 2009 povinné implementovať túto smernicu do svojho vnútroštátneho práva pomocou zákonov a iných predpisov, tak aby boli splnené jej náležitosti.

Táto smernica bola prijatá najmä z dôvodu, že až do jej vydania bol pravidelný výcvik vodičov len ojedinelý prípad v niektorých členských štátoch a vo väčšine členských štátov vodiči vykonávali cestnú nákladnú, či osobnú dopravu len na základe vodičského preukazu. Uvedená smernica bola prijatá z dôvodu, aby bola v tejto oblasti zabezpečená v rámci EÚ jednotnosť. Touto jednotnosťou sa okrem spoločných pravidiel pre všetkých vodičov členských a dokonca aj nečlenských štátov, ktorí sú zamestnaní u dopravcu členského štátu alebo ten využíva ich služby, myslí hlavne rovnosť hospodárskej súťaže pre všetkých dopravcov pôsobiacich v oblasti cestnej nákladnej alebo osobnej dopravy, ktorá je zabezpečená jednotnými pravidlami pre absolvovanie výcvikových kurzov, obsahom teoretických a praktických skúšok, ich vykonávaním a odborným dozorom.

Stanovenie nových pravidiel je tiež zamerané na to, aby kvalifikácia vodiča bola štandardom, ktorý bude zabezpečovať prístup k vykonávaniu jeho povolania.

Aj napriek tomu, že cieľom smernice je zjednotenie podmienok týkajúcich sa základnej kvalifikácie a pravidelného výcviku vodičov, jej implementácia do právnych predpisov jednotlivých členských štátov sa môže líšiť. Na rozdiely medzi prijatím smernice v Slovenskej a Českej republike poukazuje nasledujúca analýza

1. Základná kvalifikácia a pravidelný výcvik vodičov v Slovenskej republike

Smernica 2003/59/ES Európskeho parlamentu a Rady o základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku vodičov určitých cestných vozidiel nákladnej a osobnej dopravy bola v Slovenskej republike implementovaná do **zákona č. 280/2006 Z.z. o povinnej základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku niektorých vodičov** 21.4.2006, ktorý nadobudol

¹ Prof. Ing. Jozef Gnap, PhD., Žilinská univerzita v Žiline, Fakulta PEDAS, Katedra cestnej a mestskej dopravy, Univerzitná 1, 010 26 Žilina, e-mail: jozef.gnap@fpedas.uniza.sk

² Ing. Zuzana Hvizdáková, interná doktorandka, Žilinská univerzita v Žiline, Fakulta PEDAS, e-mail: zuzana.hvizdakova@fpedas.uniza.sk

účinnosť 1.9.2006. Jeho pôvodné znenie bolo dvakrát aktualizované pričom aktuálne znenie je platné od 1.6.2009.

Tento zákon upravuje podmienky základnej kvalifikácie a pravidelného výcviku vodičov, ktorí sú príslušníkmi členských štátov alebo tretích štátov a sú zamestnaní v podniku členského štátu alebo tento podnik využíva ich služby, pričom títo vodiči sú vodičmi vozidiel, na ktoré sa vyžaduje vodičské oprávnenie kategórie **C1, C1 + E, C, C + E** alebo **D1, D1 + E, D, D + E** alebo vodičské oprávnenie uznávané ako rovnocenné. [2]

1.1. Základná kvalifikácia

Základná kvalifikácia je úroveň vedomostí a praktickej zručnosti potrebnej na bezpečné vedenie vozidla, na ktoré sa vyžaduje vodičské oprávnenie uvedené vyššie alebo oprávnenie uznávané ako rovnocenné, pričom základná kvalifikácia týmto vodičským oprávnením nie je podmienená.

Povinnosť získať základnú kvalifikáciu sa vzťahuje na vodičov **osobnej dopravy**, ktorí získali vodičské oprávnenie skupín **D,D+E** alebo **D1+E** alebo podskupiny **D1** alebo vodičské oprávnenie uznané ako rovnocenné po **10.9.2008** a na vodičov **nákladnej dopravy**, ktorí získali vodičské oprávnenie skupín **C, C+E** alebo **C1+E** alebo podskupiny **C1** alebo vodičské oprávnenie uznané ako rovnocenné po **10.09.2009**. Pre všetkých ostatných vodičov, ktorí nezískali vodičské oprávnenie daných skupín po stanovených dátumoch sa povinnosť získať základnú kvalifikáciu nevzťahuje.[2]

Základnú kvalifikáciu je možné podľa smernice 2003/59/ES získať po účasti na kurze a následnom absolvovaní skúšky alebo len absolvovaním skúšky, pričom v prípade zrýchlenej základnej kvalifikácie je účasť na kurze a následné absolvovanie skúšky povinné.[1] V Slovenskej republike je vodič, ktorý chce získať osvedčenie o základnej kvalifikácii povinný absolvovať riadny kurz základnej kvalifikácie alebo kurz zrýchlenej kvalifikácie a následne vykonať skúšku, ktorej podmienky a priebeh sú stanovené **Výnosom Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky č. 8935/2009/SCDPK/z.26933-M z 2. júla 2009 o obsahu dokumentácie o priebehu kurzov základnej kvalifikácie a skúšky**.[5]

a) Riadny kurz základnej kvalifikácie

Riadny kurz základnej kvalifikácie pozostáva z teoretickej časti v rozsahu **280 hodín** a praktickej časti, v rámci ktorej musí vodič viesť vozidlo minimálne **20 hodín**. Z 20 hodín praktického výcviku je možné **8 hodín** absolvovať na výcvikovom trenažéri alebo v špeciálnom teréne.

Pre vodičov, ktorí už vlastnia osvedčenie o základnej kvalifikácii v nákladnej/osobnej doprave a majú záujem získať osvedčenie o základnej kvalifikácii aj na osobnú/nákladnú dopravu stačí, ak absolvujú kurz v trvaní **70 hodín** vrátane **5 hodín** vedenia vozidla.[2]

b) Kurz zrýchlenej základnej kvalifikácie

Kurz zrýchlenej základnej kvalifikácie pozostáva z teoretickej časti v rozsahu **140 hodín** a praktickej časti, v rámci ktorej musí vodič viesť vozidlo minimálne **10 hodín**. Z 10 hodín praktického výcviku je možné najviac **4 hodiny** absolvovať na výcvikovom trenažeri alebo v špeciálnom teréne.

Pre vodičov, ktorí už vlastnia osvedčenie o základnej kvalifikácii v nákladnej/osobnej doprave a majú záujem získať osvedčenie o základnej kvalifikácii aj na osobnú/nákladnú dopravu stačí, ak absolvujú kurz zrýchlenej základnej kvalifikácie v trvaní **35 hodín** vrátane **2,5 hodiny** vedenia vozidla.[2]

V rámci kurzov základnej kvalifikácie sa vykonávajú aj **kurzy prvej pomoci** podľa zákona č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 653/2007 Z.z.

Absolvovanie riadneho alebo zrýchleného kurzu základnej kvalifikácie a následné vykonanie skúšky nie je jedinou podmienkou pre získanie základnej kvalifikácie. Podmieňujúcim faktorom je taktiež vek vodiča. Vek vodiča je rozhodujúci v prípade výberu medzi riadnym alebo zrýchleným kurzom základnej kvalifikácie pre vedenie vozidiel určitej skupiny s požadovaným vodičským oprávnením. Pre vodiča s vyšším vekom môže byť pre vedenie vozidla, na ktoré je potrebné určité vodičské oprávnenie postačujúci zrýchlený kurz základnej kvalifikácie, kým mladší vodič je povinný pre skupinu vozidiel, na ktoré je potrebné rovnaké vodičské oprávnenie absolvovať riadny kurz základnej kvalifikácie. Limitné veku vodičov pre vozidlá, na ktoré sa vyžaduje dané vodičské oprávnenie a rozdelenie kurzov základnej kvalifikácie sú uvedené v tabuľke 1.

Tabuľka 1

Minimálny vek vodiča pre vedenie vozidla daných skupín vodičských oprávnení v SR

Druh dopravy	Skupina vodičského oprávnenia	Minimálny vek vodiča	Druh kurzu základnej kvalifikácie
ND	C, C+E	18	riadny
ND	C1+E, podskupina C1	18	zrýchlený
ND	C, C+E	21	zrýchlený
OD (pravidelná autobusová doprava do 50 km)	D, D+E	21	zrýchlený
OD	D1+E, podskupina D1	21	zrýchlený
OD	D1+E, podskupina D1	18	riadny
OD	D, D+E	20	riadny
OD	D, D+E	23	zrýchlený

Zdroj: [2]

1.1.1. Ukončenie kurzu základnej kvalifikácie

Každý kurz základnej kvalifikácie je ukončený vykonaním skúšky, ktorá sa skladá z **80 testových otázok** rozdelených do **4 skupín** podľa tematických okruhov. Každý tematický okruh obsahuje **20 otázok**, pričom na úspešné vykonanie skúšky musí vodič dosiahnuť **aspoň 14 bodov** z každého tematického okruhu. **Maximálny čas** na vykonanie skúšky je **240 minút**. [5]

Vodič je povinný vykonať skúšku najneskôr **do 1 roku** po absolvovaní kurzu základnej kvalifikácie v čase a na mieste, ktoré je určené príslušným **krajským úradom pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie** za prítomnosti **skúšobnej komisie**, ktorú zostavuje taktiež krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie.

V prípade, že vodič **nebol úspešný** pri vykonávaní skúšky, je oprávnený na jej opakovanie, avšak maximálne **jedenkrát**. Opakovanú skúšku môže vykonať **najskôr po siedmych dňoch** odo dňa nesplnenia skúšky, ale **najneskôr do jedného roka** po tomto dni. Ak vodič nevyhovel pri plnení skúšky len v jednom tematickom okruhu, môže skúšku opakovať len z daného okruhu. Ak však nevyhovel vo viacerých oblastiach, je povinný opakovať aj tie časti skúšky, v ktorých vyhovel. Nevyhovujúce vykonanie skúšky aj v opakovanom termíne nedovoľuje vodičovi vykonať ju znova bez opätovného absolvovania kurzu základnej kvalifikácie. [7]

Po úspešnom absolvovaní kurzu základnej kvalifikácie vodič získa **Osvedčenie o základnej kvalifikácii** a **Kvalifikačnú kartu vodiča**, ktoré im vydá krajský úrad dopravy. Tieto doklady sú potvrdením o teoretických znalostiach a praktických schopnostiach požadovaných na bezpečné a kvalitné vykonávanie práce vodiča nákladnej a/alebo osobnej dopravy.

1.2. Pravidelný výcvik

Pravidelný výcvik vodičov je v Slovenskej republike definovaný zákonom č. 280/2006 Z.z. ako „aktualizácia úrovne vedomostí a praktickej zručnosti potrebnej na výkon povolania vodiča s dôrazom na bezpečnosť cestnej premávky a na racionalizáciu spotreby pohonných hmôt.“

V smernici 2003/59/ES, na základe ktorej je pravidelný výcvik upravený aj v SR je uvedené, že prvý pravidelný výcvik musia absolvovať vodiči **do 5 rokov** od vydania osvedčenia o odbornej spôsobilosti alebo vodiči, ktorí nie sú povinní získať základnú kvalifikáciu a získali vodičské oprávnenie do 10.9.2008, resp. do 10.9.2009 **do 3 rokov** od uvedených dní v súlade s časovým plánom, o ktorom rozhodnú členské štáty. Pričom tieto lehoty podľa uváženia členských štátov môžu byť skrátené alebo predĺžené, avšak **nesmú byť kratšie ako 3 roky a dlhšie ako 7 rokov**. Po absolvovaní prvého kurzu pravidelného výcviku každý ďalší musí vodič absolvovať **do 5 rokov** pred uplynutím platnosti osvedčenia potvrdzujúceho pravidelný výcvik a to v trvaní 35 hodín, minimálne v sedemhodinových časových úsekoch. [1]

Pravidelný výcvik pre vodičov v SR musí byť vykonaný do 5 rokov v oboch uvedených prípadoch, t.j. **do 5 rokov** odo dňa vydania osvedčenia o základnej kvalifikácii a do 5 rokov odo dňa 10.9.2008, resp. do 10.9.2009. Ďalšie kurzy pravidelného výcviku musia byť absolvované **do 5 rokov**, pred skončením platnosti osvedčenia o pravidelnom výcviku. Pravidelný výcvik obsahuje výučbu teórie v rozsahu **35 hodín v sedemhodinových denných sústredueniach**. [2]

Po absolvovaní pravidelného výcviku vodiča získa vodič **Osvedčenie o pravidelnom výcviku**, ktoré je platné na ďalších 5 rokov.

Osvedčenie o základnej kvalifikácii, osvedčenie o zrýchlenej základnej kvalifikácii, ako aj osvedčenie o pravidelnom výcviku vydáva príslušný **Krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie**. Krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie vydáva držiteľom osvedčenia o základnej kvalifikácii alebo osvedčenia o pravidelnom výcviku aj **kvalifikačnú kartu vodiča**. Táto je vydaná aj vodičom, ktorí nie sú povinní absolvovať základnú kvalifikáciu a bolo im vydané vodičské oprávnenie skupín D,D+E alebo D1+E alebo podskupiny D1 alebo vodičské oprávnenie uznané ako rovnocenné do **10.9.2008** alebo vodičské oprávnenie skupín C, C+E alebo C1+E alebo podskupiny C1 alebo vodičské oprávnenie uznané ako rovnocenné do **10.09.2009** ak je držiteľom osvedčenia o pravidelnom výcviku.

Obr. 1: Vzor kvalifikačnej karty vodiča v SR

2. Základná kvalifikácia a pravidelný výcvik vodičov v Českej republike

V Českej republike bola smernica 2003/59/ES implementovaná do **zákona č. 361/2000 Sb. o získávaní a zdokonalovaní odbornej spôsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů**, pričom ustanovenia smernice boli do zákona doplnené poslednou novelizáciou na základe zákona č. 374/2007 Sb. s účinnosťou od 1.4.2008. Základnou kvalifikáciou a pravidelným výcvikom sa zaoberá 5. časť **Zdokonaľovanie odbornej spôsobilosti vodičov**, ktoré v sebe zahŕňa vstupné školenie a pravidelné školenia.

Zdokonaľovania odbornej spôsobilosti, teda absolvovania vstupného školenia a pravidelných školení sú povinní sa zúčastniť vodiči, ktorí:

- sú občanmi členského štátu EÚ a majú trvalý pobyt na území ČR

- sú občanmi členského štátu EÚ a majú prechodný pobyt na území ČR aspoň 185 dní v kalendárnom roku
- sú občanmi iných, ako členských štátov EÚ a vykonávajú závislú prácu pre zamestnávateľa usadeného na území ČR alebo podniká na území ČR, ak vedie vozidlo na ktoré potrebuje vodičské oprávnenie skupiny C, C+E, D a D+E alebo podskupiny C1, C1+E, D1 a D1+E alebo vodičské oprávnenie uznané ako rovnocenné

2.1. Vstupné školenie

V ČR sa vstupné školenie, ako základ pre získanie základnej kvalifikácie vykonáva formou výučby (teoretická časť) a výcviku (praktická časť) a následným absolvovaním skúšky. **Podmienkou** pre účasť vodiča na vstupnom školení a získania základnej kvalifikácie je **vlastnenie vodičského oprávnenia príslušnej skupiny.**

Povinnosť absolvovať vstupné školenie a pravidelný výcvik sa vzťahuje na vodičov vozidiel, na ktoré sa vyžaduje vodičské oprávnenie skupiny **C, C+E, D a D+E alebo podskupiny C1, C1+E, D1 a D1+E** alebo vodičské oprávnenie uznané ako rovnocenné.

Bez povinnosti absolvovať vstupné školenie bol preukaz odbornej spôsobilosti vodiča vydávaný vodičom počas prechodného obdobia od 1.4.2008 do 30.6.2008, ktorí:

- získali vodičské oprávnenie pre skupiny a podskupiny **C, C + E, C1, C1 + E do 10.9.2009**
- získali vodičské oprávnenie pre skupiny a podskupiny **D, D + E, D1 alebo D1 + E do 10.9.2008**
- sú držiteľmi platného osvedčenia odbornej spôsobilosti vodiča, ak **najneskôr do 6 mesiacoch od 1.4.2008** podali žiadosť o vydanie preukazu odbornej spôsobilosti vodiča na obecný úrad
- sa úspešne podrobili preskúšaniu podľa predchádzajúceho znenia zákona v čase pred nadobudnutím účinnosti novelizovaného zákona a v deň účinnosti novelizovaného zákona im ešte nebolo obecným úradom osvedčenie o odbornej spôsobilosti

a) Školenie v základnom rozsahu

Výučba a výcvik v rámci základného školenia v základnom rozsahu má trvanie **140 hodín** pre všetkých vodičov uvedených skupín vodičského oprávnenia, pričom náplň kurzu je stanovená **Vyhláškou č. 156/2008 Sb.** V rámci školenia v základnom rozsahu je vodič povinný viesť vozidlo **10 hodín**, z ktorých je možné **4 hodiny** absolvovať na výcvikovom tréningu.

Vodič v rámci výcviku musí viesť vozidlo minimálne **60 %** z celkového času vedenia s návesom alebo prívesom pre skupinu vodičského oprávnenia **C + E** a podskupinu **C1 + E** a minimálne **20 %** s prívesom pre skupinu vodičského oprávnenia **D + E** a podskupinu **D1 + E**.

Vodiči, ktorí chcú získať preukaz odbornej spôsobilosti pre osobnú aj nákladnú dopravu sa musia zúčastniť dvoch vstupných školení, pričom pri druhom školení musí absolvovať len tú časť školenia, ktorá je špeciálne zameraná na daný druh dopravy. [4,6]

b) Rozšírené školenie

Vstupné rozšírené školenie môžu absolvovať vodiči, ktorí vlastnia vodičské oprávnenie skupín C, C + E, D a D + E v rozsahu **280 hodín**. V rámci rozšíreného školenia je vodič povinný viesť vozidlo v rozsahu **20 hodín**, z ktorých je možné **8 hodín** absolvovať na výcvikovom trenažéri.

Vodič v rámci výcviku musí viesť vozidlo minimálne **60 %** z celkového času vedenia s návesom alebo prívesom pre skupinu vodičského oprávnenia C + E a podskupinu C1 + E a minimálne **20 %** s prívesom pre skupinu vodičského oprávnenia D + E a podskupinu D1 + E.

Maximálny počet účastníkov vstupného školenia v základnom aj rozšírenom rozsahu je **30**. [4,6]

Voľba konkrétneho druhu školenia je plne na vlastnom výbere vodiča, ktorý školenie mieni absolvovať. Rozhodnutie, ktoré školenie si vodič zvolí závisí taktiež na jeho veku. Minimálny vek pre konkrétne skupiny vodičských oprávnení v ČR a zodpovedajúci druh vstupného školenia sú uvedené v tabuľke 2.

Tabuľka 2

Minimálny vek vodiča pre vedenie vozidla daných skupín vodičských oprávnení v ČR

Druh dopravy	Skupina vodičského oprávnenia	Minimálny vek vodiča	Druh vstupného školenia
ND	C, C+E	21	základný
ND	C, C+E	18	rozšírený
OD (pravidelná autobusová doprava do 50 km)	D, D+E	21	základný
OD	D, D+E	21	rozšírený
OD	D, D+E	23	základný

Zdroj: [6,9]

2.1.1. Ukončenie vstupného školenia

Vstupné školenie je každý vodič povinný vykonať skúšku, ktorá pozostáva z písomného testu zostaveného náhodným výberom za pomoci výpočtovej techniky. Test sa skladá z **80 otázok**, ktoré sú rozdelené do **8 skupín po 10 otázok** podľa tematických okruhov, ktoré boli náplňou vstupného školenia. Pre úspešné vykonanie skúšky musí vodič dosiahnuť aspoň **7 bodov z 10** z každého tematického okruhu. Stanovený čas na vykonanie skúšky je **90 minút**.

Skúška sa musí konať v čase a mieste určenom obecným úradom najneskôr do **30 dní** od doručenia žiadosti na vykonanie skúšky a najskôr piaty deň od doručenia stanovenia o mieste a čase konania skúšky za prítomnosti **skúšobného komisára**. [6]

V prípade, že vodič nebol pri plnení skúšky úspešný, je oprávnený túto opakovať maximálne **trikrát**. Opakovaná skúška môže byť vykonaná **najskôr za 5 pracovných dní** odo dňa nezloženia skúšky. V prípade, že vodič nezloží skúšku ani v 2. opakovanom termíne, musí sa podrobiť opakovanej výučbe z oblasti, v ktorej nebol pri skúške úspešný a následne vykonať skúšku. Ak ani na tretí krát skúšku nezloží, je povinný sa podrobiť novému vstupnému školeniu v plnom rozsahu. Opakované skúšky musí vodič vykonať **do 1 roka** od termínu konania prvej skúšky. V prípade, že to nestihne, je povinný sa podrobiť novému vstupnému školeniu, aj keď si nevyčerpал možnosť opakovať skúšku trikrát. [4]

Po úspešnom zložení skúšky je vodičovi **obecným úradom** vydaný **preukaz odbornej spôsobilosti** vodiča, o ktorý musí vodič požiadať do **6 mesiacov** od zloženia skúšky.

Obr. 2: Vzor preukazu odbornej spôsobilosti vodiča v ČR

2.2. Pravidelné školenie

Pravidelné školenie je školenie, ktorým sa prehľbujú znalosti vodičov získané pri vstupnom školení, pričom sa realizuje len ako výučba teórie z rovnakých tém ako pri vstupnom školení bez praktického výcviku.

Vodiči sa zúčastňujú pravidelného výcviku v celkovom rozsahu **35 hodín rozdelených do ročných sedemhodinových kurzov**, pričom každý rok v rámci 5 rokov musí byť absolvovaný jeden 7 hodinový cyklus. Tieto kurzy musia byť realizované **do konca piateho roka** od udelenia preukazu odbornej spôsobilosti vodiča. Najvyšší počet účastníkov pravidelného školenia je **30**. [4]

Vodiči, na ktorých sa nevzťahuje povinnosť absolvovať vstupné školenie (uvedení v bode 2.1.) sa podrobujú pravidelnému školeniu od **1.4.2008**. Obsah pravidelných školení je stanovený vyhláškou č. 156/2008 Sb.

3. Analýza rozdielov vo vykonávaní základnej kvalifikácie/vstupného školenia a pravidelného výcviku/školenia v Slovenskej a Českej republike

Implementácia smernice 2003/59/ES Európskeho parlamentu a Rady o základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku vodičov určitých cestných vozidiel nákladnej a osobnej dopravy musela byť vykonaná v členských štátoch EÚ do 10. Septembra 2009. Na základe spracovaných informácií o jej prijatí v SR a ČR je možné tvrdiť, že snaha o zjednotenie pravidiel pri vykonávaní základnej kvalifikácie a pravidelného výcviku sa dosiahla, no niektoré jej ustanovenia prijala SR do svojich národných predpisov rozdielne ako ČR.

Absolvovaním základnej kvalifikácie a následným vykonaním skúšky je vodičom v oboch štátoch vydaná kvalifikačná karta vodiča (preukaz odbornej spôsobilosti). Na základe danej karty sú vodiči z oboch štátoch považovaní v rámci EÚ za rovnako spôsobilých na vykonávanie svojho povolania. Avšak na základe spracovanej analýzy je možné tvrdiť, že títo vodiči nedosiahli základnú kvalifikáciu za rovnakých podmienok, aj keď odchýlky v nich sú minimálne.

Zavádzajúcou informáciou môže byť fakt, že kým v Slovenskej republike je za základnú kvalifikáciu považovaný výcvik v rozsahu 280 hodín absolvovanej teórie a 20 hodín praktického výcviku, v Českej republike je tento rozsah školenia považovaný za rozšírený a ako základné školenie je považované školenie v rozsahu 140 hodín teórie a 10 hodín praktického výcviku, čo v Slovenskej republike predstavuje zrýchlený kurz základnej kvalifikácie. Tento fakt môže byť zavádzajúci napríklad v prípade, že vodič, ktorý absolvoval riadny kurz základnej kvalifikácie na Slovensku v trvaní 280 hodín teórie a 20 hodín praktického výcviku môže byť v ČR považovaný za vodiča so základnou kvalifikáciou v rozsahu 130 hodín teórie a 10 hodín praktického výcviku.

Ďalším dôležitým rozdielom je fakt, že vodič, ktorý absolvuje základnú kvalifikáciu v rozsahu 280 hodín teórie a 20 hodín praktického výcviku na vozidlá, na ktoré sa vyžaduje vodičské oprávnenie D a D + E môže tieto viesť v ČR po dosiahnutí 21. roku života, kým v SR už po dosiahnutí 20-teho roku života.

Najväčšie rozdiely medzi SR a ČR v implementácii smernice 2003/59/ES sú v časti týkajúcej sa vykonávania skúšky po absolvovaní kurzu základnej kvalifikácie. Skúška sa síce v oboch štátoch skladá z oblastí stanovených v smernici, no jej priebeh, čas trvania, rozdelenie, opakovanie ako aj dozor nad jej vykonávaním sa líšia. Rozdiely v skúške pre oba štáty, ktoré sú rozobraté v jednotlivých častiach tohto príspevku (1.1.1 a 2.1.1) sú zhrnuté v tabuľke 3.

Tabuľka 3

Rozdiely v skúške po absolvovaní základnej kvalifikácie v ČR a SR

Štát \ Skúška	SR	ČR
Forma skúšky	test	test
Počet otázok	80	80
Počet tematických skupín	4	8
Počet otázok v 1 skupine	20	10
Minimálny počet dosiahnutých bodov v 1 tematickej skupine pre úspešné absolvovanie skúšky	14/20	7/10
Stanovený čas na vykonanie skúšky	90 min.	Max. 240 min.
Počet možných opakovaní skúšky	1	3
Dozor nad vykonávaním skúšky	Skúšobná komisia	Skúšobný komisár

Rozdelenie a počty školiacich stredísk v SR

Kurzy základnej kvalifikácie a pravidelného výcviku môžu vykonávať len prevádzkovatelia školiaceho strediska, ktorí sú registrovaní na vykonávanie týchto kurzov na Obvodnom úrade pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v sídle Krajského úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie. Zoznam a počty školiacich stredísk v SR sú uvedené v tabuľke 4.

Tabuľka 4

Rozdelenie a počty školiacich stredísk v SR

Kraj	Celkový počet školiacich stredísk	Kurzy platné na druh dopravy	Právna forma školiacich stredísk: obchodná spoločnosť/ fyzická osoba	Počet nákladných automobilov/počet autobusov v kraji (2009)	Počet vodičov nákladných automobilov/ autobusov pripadajúcich na 1 školiace stredisko v kraji ³
Banskobystrický	7	Nákladná - 6 Osobná - 7	a.s. - 1 s.r.o. - 1 FO - 5	28 154/1 120	5 631/160
Bratislavský	5	Nákladná - 5 Osobná - 4	a.s. - 1 s.r.o. - 4	66 573/1 433	15 978/359
Košický	13	Nákladná - 12 Osobná - 11	a.s. - 1 s.r.o. - 3 FO - 9	28 067/1 187	2 807/108
Nitriansky	11	Nákladná - 11 Osobná - 9	a.s. - 1 s.r.o. - 6	32 119/1 411	3 504/157

³ Počet vodičov nákladných automobilov je prepočítaný koeficientom 1,2 (dvočlenné osádky, striedači)

Kraj	Celkový počet školiacich stredísk	Kurzy platné na druh dopravy	Právna forma školiacich stredísk: obchodná spoločnosť/ fyzická osoba	Počet nákladných automobilov/počet autobusov v kraji (2009)	Počet vodičov nákladných automobilov/ autobusov pripadajúcich na 1 školiace stredisko v kraji ³
			FO - 4		
Prešovský kraj	4	Nákladná - 4 Osobná - 4	FO - 4	26 142/1 186	7 843/297
Trenčiansky	10	Nákladná-10 Osobná - 8	s.r.o. - 4 FO - 6	25 930/1 043	3 112/131
Trnavský	9	Nákladná -9 Osobná - 7	s.r.o. - 3 FO - 6	27 499/975	3 667/140
Žilinský	4	Nákladná -4 Osobná - 4	s.r.o. - 2 FO - 2	31 130/1 045	9339/262

Zdroj: [7], [10]

Záver

Aj napriek uvedeným rozdielom v právnej úprave základnej kvalifikácie a pravidelného výcviku vodičov v Slovenskej a Českej republike je možné považovať cieľ smernice, na základe ktorej je táto právna úprava v SR a ČR postavená za splnený. Cieľ - zjednotenie podmienok základnej kvalifikácie a pravidelného výcviku vodičov ako jeden z cieľov smernice nie je síce splnený na 100 %, no v každom prípade je možné konštatovať, že podmienky pre vodičov nákladnej a osobnej dopravy, na ktoré sa vyžaduje vodičské oprávnenie skupín C1, C1 + E, C, C + E alebo D1, D1 + E, D, D + E sú jednotnejšie, čím by mal byť zabezpečený aj kvalitnejší a bezpečnejší výkon vodičov v cestnej nákladnej a osobnej doprave.

Zoznam použitej literatúry

- [1] Smernica 2003/59/ES Európskeho parlamentu a Rady o základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku vodičov určitých cestných vozidiel nákladnej a osobnej dopravy
- [2] Zákon č. 280/2006 Z.z. o povinnej základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku niektorých vodičov
- [3] Zákon č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 653/2007 Z.z.
- [4] Zákon č. 361/2000 Sb. o získávaní a zdokonaľovaní odbornej spôsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů v znění zákona č. 374/2007 Sb.
- [5] Výnos Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky č. 8935/2009/SCDPK/z.26933-M z 2. júla 2009 o obsahu dokumentácie o priebehu kurzov základnej kvalifikácie a skúšky.
- [6] Vyhláška č. 156/2008 Sb. o zdokonaľovaní odbornej spôsobilosti řidičů a o změně vyhlášky č. 167/2002 Sb., kterou se provádí zákon č. 247/2000 Sb., o získávaní a zdokonaľovaní odbornej spôsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů, ve znění zákona č. 478/2001 Sb.
- [7] <http://www.kkv.sk/>
- [8] <http://www.profesniprukazy.cz/?id=3>
- [9] Zákon č. 361/2000 Sb, o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů
- [10] Ročenka dopravy, pôšt a telekomunikácií 2010, Štatistický úrad Slovenskej republiky, December 2010, ISBN 978-80-89358-92-2
- [11] [GNAP, J. - POLIAK, M.- KONEČNÝ, V. – RIEVAJ, V.- JAGELČÁK, J.: Odborná spôsobilosť vodiča nákladnej dopravy; vydala Žilinská univerzita v Žiline v EDIS – vydavateľstve ŽU; Žilina; 2010
- [12] GNAP, J. - POLIAK, M.- KONEČNÝ, V. – RIEVAJ, V.- JAGELČÁK, J.: Odborná spôsobilosť vodiča autobusovej dopravy, vydala Žilinská univerzita v Žiline v EDIS – vydavateľstve ŽU; Žilina; 2008

Internetové noviny pre rozvoj
logistiky na Slovensku.

ISSN: 1336-5851